

Kje smo in kam gremo ...

... s planinskimi zemljevidi PZS

Andrej Stritar

Planinska zveza Slovenije se je že pred desetletji lotila izdajati planinske zemljevide slovenskih gora, to tradicijo pa nadaljuje tudi danes. Pred kratkim smo si jasno zapisali vizijo, ki je bila sicer kot nenapisana prisotna tudi prej: "Zemljevidi PZS morajo biti najbolj uporabni in priljubljeni zemljevidi slovenskega gorskega sveta zaradi svoje točnosti, grafične podobe in aktualnosti. Hkrati morajo biti temeljna referenca za poimenovanje vsega v slovenskem gorskem svetu."

Prenovljena
podoba planinskih
zemljevidov PZS

zpolniti to vizijo je zapleteno. PZS zemljevidov ne more izdelovati sama, zato mora sodelovati s kartografskimi podjetji. Podatki o poteh in vsem ostalem v slovenskih gorah so nam navidez znani, a jih ni enostavno zbrati in obdelati tako, da bi bili uporabni za izdelovalce zemljevidov. Vrhu vsega pa je zemljevid tržni izdelek, za katerega je treba najprej pridobiti sredstva za izdelavo in ga potem tržiti tako, da ne nastaja finančna izguba. Rešiti vse te izzive ni enostavno. Jeseni leta 2014 smo se lotili temeljite prenove priprave

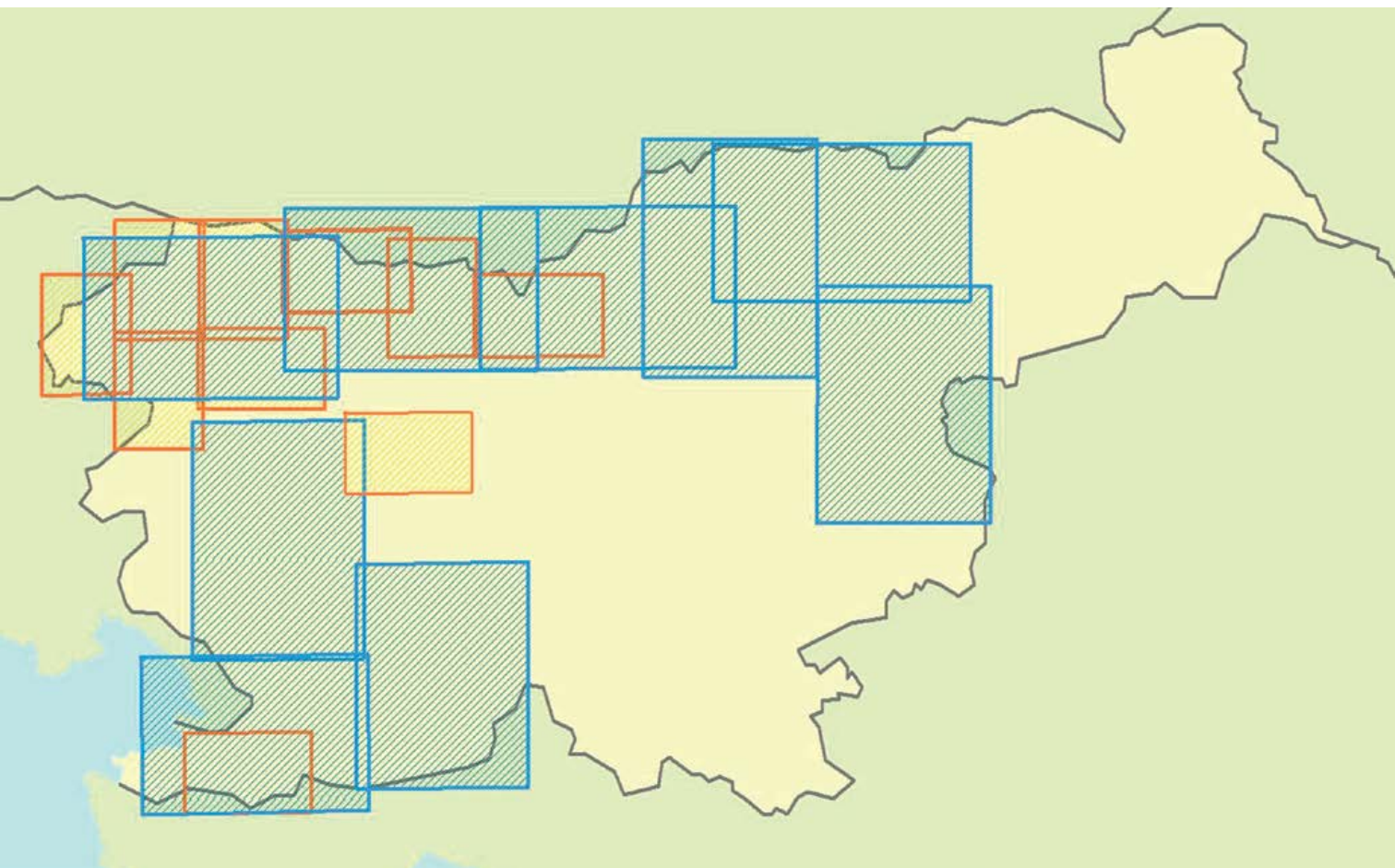
naših zemljevidov, ki jo skušam predstaviti v tem članku.

Podatki

Temelj kakovosti zemljevida so dobri podatki o razmerah na terenu. Splošne podatke, potrebne za izdelavo katerega koli zemljevida, za celotno državo vzdržuje Geodetska uprava Republike Slovenije. Toda v njihovih javnih podatkovnih zbirkah so planinske informacije pomanjkljive oz. jih sploh ni. Na srečo smo na PZS v zadnjih letih vzpostavili kataster naših planinskih poti, o katerem smo v *Planinskem vestniku* pisali oktobra 2014. V katastru so zbrani geografski podatki o skoraj 10.000 kilometrih markiranih poti, ki

jih vzdržujejo naša planinska društva. Zabeležena sta tudi zahtevnost poti in podatek o varovalih na poti. Vsako spremembo na terenu sproti vnesemo v kataster. Podatki o planinskih poteh iz katastra so temeljni vhodni podatek za izdelavo katerega koli planinskega zemljevida. Poleg katastra poti pa imamo na PZS tudi točne podatke o naših kočah, bivakih, plezališčih, trasah turnih smukov, naravnih znamenitostih, heliportih in podobnih terenskih značilnostih. Poseben izziv so podatki o nemarkiranih stezicah ali poteh, ki jih vzdržujejo drugi, ne planinska društva. Državne institucije že dlje časa tovrstnih podatkov ne obnavljajo, zato smo

Dr. Andrej Stritar je urednik področja kartografije pri PZS.

se lotili zbiranja tudi teh. S tem smo še na začetku, računamo na pomoč vseh tistih, ki naše gore dobro poznajo.

Redakcijski načrt

Redakcijski načrt je temeljni dokument, na podlagi katerega se izdelujejo zemljevidi. To so nekakšna navodila tako za nas, ki pri PZS načrtujemo in pripravljamo zemljevide, kot za kartografe. V njem je opisano, kakšne zemljevide nameravamo izdajati, kako se na PZS pripravimo in odločimo za izdajo, kako naj bo določeni objekt označen na zemljevidu, kakšne naj bodo barve zemljevida, kakšna naj bo njegova naslovnica oz. zunanja grafična podoba ipd.

Danes je v prodaji dokaj pisan nabor zemljevidov PZS, ki so nastajali v različnih obdobjih in so bili velikokrat ponatisnjeni. Načini njihove izdelave so bili različni, precej jih je še narejenih na stare, ne računalniško podprte, načine in je njihova obnova skorajda nemogoča. Poleg tega imajo naslovnice različne grafične podobe, kar ne prispeva k celovitosti in prepoznavnosti njihove podobe. Letos in v naslednjih letih smo se usmerili v prenovo zemljevidov z digitalno tehniko izdelave, kar

bo omogočilo enostavne posodobitve v razmeroma kratkih obdobjih od enega do dveh let. Na ta način želimo uporabnikom zagotavljati ažurne podatke. Vztrajamo na visoki kakovosti izdelave in predvsem dobri preglednosti in uporabnosti zemljevida. Nekoliko smo posodobili zunanjo grafično podobo, ki se je bomo držali pri vseh izdajah. Letos so izšli že štirje zemljevidi s tako podobo.

Načrti

Čim prej želimo obnoviti zemljevide naših najpomembnejših gorstev v merilu 1 : 25.000. Grintovce smo že izdali, še letos pa načrtujemo nove izdaje zemljevidov Bohinja, Triglava, Stola ter Mangarta in Jalovca. V merilu 1 : 50.000 smo pred kratkim izdali obnovljen zemljevid Triglavskega narodnega parka, v kratkem pa izidejo še Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe. Dolgoročno je naša ambicija s kakovostnimi zemljevidi pokriti celotno Slovenijo. Če in kdaj nam bo to uspelo, je odvisno predvsem od poslovnega dela zgodbe o izdajanju zemljevidov. Zemljevidi visokogorij se dobro prodajajo in pokrijejo stroške izdelave. Za manj znana in manj obiskana hribovja

Zemljevidi, ki jih bomo prenovili v naslednjih dveh letih. Modri so v merilu 1 : 50.000.

pa je to pogosto problem. Tam nam lahko pomagajo lokalni akterji, kakršni so občine ali turistične organizacije. Vzporedno s tiskanimi izdajami nameravamo pripraviti tudi aplikacije za uporabo v pametnih napravah. Danes že marsikdo hodi po naših gorah z raznimi elektronskimi pripomočki, ki temeljijo na več ali manj posrečenih geografskih podlagah. Tudi tja moramo preseliti naše zemljevide, da jih bomo lahko na svojem zaslončku gledali tudi tam, na terenu. Edina stalnica na terenu so spremembe. Razmere se stalno spreminjajo, naša ambicija pa je, prikazati jih na zemljevidu čim bolj točno. Zaradi sprememb popolna točnost zemljevida preprosto ni možna, lahko se samo trudimo čim bolj se ji približati. Zato pa nameravamo povabiti vse uporabnike k aktivnemu sporočanju informacij o vseh napakah, ki jih bodo opazili. Naj bo že ta članek spodbuda za to. Kar koli se vam zdi, da bi moralo biti na zemljevidih boljše, nam, prosim, sporočite na naslov kataster@pzs.si.